

Giza eskubideen aldeko erakunde eta kolektiboen iritzia zuzenbide-estatuaren, estatu demokratikoaren eta gizarte-estatuaren alde

Kazetari, ordezkari politiko eta abokatuen estatu-espioitza Espainiar Estatuan

---

2022ko maiatzaren 3a, Bartzelona

2022ko apirilaren 18an, Torontoko Unibertsitateko [Citizen Lab ikerketa](#) ibat argitaratu zuen, eta bertan ondorioztatu zuen PEGASUS eta CANDIRU tresnekin espioitza-operazio zabala egin zela Kataluniako eta Euskal Herriko pertsona ospetsuen aurka. [Amnesty Internationalek berretsitako](#) ikerketaren arabera, gutxienez 65 pertsona izan ziren erasotutako edo infektatutako. Horien artean daude kazetariak, abokatuak, gizarte zibileko erakundeetako kideak eta Kataluniako eta Euskal Herriko ordezkari politikoak (horien artean Generalitateko President-ak eta Europako Parlamentuko kideak).

Gaur egun, espioitza-kasu hau Europako garrantzitsuenen bihurtu da, ibilbide luzeko errepresio-praktika baten alderik agerikoena eta berriena delarik, ez bakarrik Katalunian edo Euskal Herrian. The Citizen Lab-en azterlanak argitaratutako injerentziak ez dira modu isolatuan ulertu behar, ahots kritikoak, disidentzia politikoa eta gizarte zibilaren espazioa murriztera bideratutako tresna-multzo baten zati gisa baizik.

Estatuek soilik eskura ditzaketen PEGASUS eta CANDIRU programa espioien erabilerari buruzko informazio publikoaren aurrean, erakunde eta kolektibo sinatzaileek honako hau adierazi nahi dugu:

1. Espainiako Konstituzioaren 18. artikulua egoitzaren bortxaezintasunerako, intimitaterako eta komunikazioen sekreturako eskubidea babesten du, Espainiak sinatutako nazioarteko itunek egiten duten bezala. Oinarrizko eskubide horiek injerentzia orok, legean argi, aurreikusteko moduan eta behar bezain eskuragarri egon behar du aurreikusita, gizarte demokratiko batean beharrezkoa izan behar du eta nazioarteko hitzarmenetan aurreikusitako helburuei erantzun behar die.
2. Inteligentzia Zentro Nazionala (CNI) sortzea erakunde hori arautzen duen maiatzaren 6ko 11/2002 Legean aurreikusi zen. Lege horretan aurreikusten denez, "segurtasuneko hainbat ikerketa" egin ahal izango dira, ikerketa horiek egiteko mekanismoak eta mugak zehaztu gabe. Arau horrekin batera maiatzaren 6ko 2/2002 Lege Organikoa dator, CNIren aurretiazko kontrol judiziala arautzen duena. Lege horren arabera, Auzitegi Goreneko magistratu batek baimena eman ahal izango du egoitzaren bortxaezintasunari eta komunikazioen sekretuari eragiten dieten neurriak hartzeko.
3. CNIren jarduketak eta oinarrizko eskubideen afekzioa baimentzen duten ebazpen judizialak isilpekoak dira. Gastuen eta jarduketaren kontrol parlamentarioari dagokionez, kontrol hori izaera sekretuko Kongresuko Batzorde bati dagokio; legegintzaldi honetan, eta orain arte, ez da behin ere bildu.

4. CNI arautzen duten arauen lausotasunak eta zehaztugabetasunak ez du adierazten, arrazoizko argitasunez, agintari publikoei emandako diskrezio-ahalmena baliatzeko norainokoa eta modua partikularrei gizarte demokratiko batean zuzenbidezko estatu batean duten gutxieneko babes-maila bermatzeko, giza eskubideen nazioarteko zuzenbidearen estandarrek eskatzen duten bezala. Garrantzitsua da gogoraraztea PEGASUS eta CANDIRU programa espioiek interzeptatutako gailuen eduki osoa eskuratzen dutela, argazkiak eta aplikazioak barne, baita komunikazio guztiak ere, kamera eta mikrofonoa urrunetik aktibatzen dituztelarik.

5. Horrelako programa espioiak erabiltzeak berekin dakar intimitaterako eta komunikazioen sekreturako eskubideak nabarmen urratzea. Era berean, giza eskubideen defendatzaileen eta kazetarien espioitza mehatxu bat da adierazpen eta manifestazio askatasunarentzat. Emakumeen eskubideen defendatzaileak, hala nola Hala Ahed Deeb Jordanian, eta Ebtisam al-Saegh Bahreinen, Pegasus programaren bidez erasotutak izan dira. Hori da, halaber, indiar gobernuarekin kritiko diren idazleen kasua, hala nola, Rona Wilsonen kasua (gaur egun kartzelan), baita giza eskubide palestinarren defendatzaileen kasua ere, Salah Hammouri abokatuarena (gaur egun kartzelan) eta Ubai Al-Aboudi eta Ghassan Hagentzika aktibistena. Azkenik, programa espioiak abokatuen aurka erabiltzeak defentsa-eskubidea eta sekretu profesionalaren betebeharra urratzea ere badakar, hori baita benetako babes judizialaren funtsezko zatia, zuzenbide-estatuaren mendeko edozein demokraziaren oinarria.

6. Abokatutzatik eta giza eskubideen defentsarako erakunde eta kolektiboetatik adierazi nahi dugu, Pegasus programa edo beste programa espioi batzuk giza eskubideen defendatzaileen, kazetarien, abokatuen, gizarte zibileko erakundeetako kideen, ordezkari politikoen eta, oro har, herritarren aurka erabiltzea guztiz gaitzesten dugula. Gure ustez, neurri hori ez da ez legezkoa ez demokratikoa giza eskubideen nazioarteko zuzenbidearen parametroetan, eta zuzenbide-estatua eta demokrazia mantentzeko mehatxua da.

7. Erakunde publikoei eta Botere Judizialari ikerketa independente, azkar eta eraginkorra eskatzen diegu Europar Batasuneko zuzenbidezko estatu demokratiko eta sozial baten esparruan. gertaerak argitu eta estatuko erakundeek intimitaterako eskubidea, komunikazioen sekretua, defentsa-eskubidea eta adierazpen- eta informazio-askatasunerako eskubideak errespetatzen eta babesten dituztela bermatzeko, zerbitzu sekretuak barne.

8. CNI arautzen duen maiatzaren 6ko 11/2002 Legea eta CNIren aurretiazko kontrol judiziala arautzen duen maiatzaren 6ko 2/2022 Lege Organikoa berrikustea eskatzen dugu, Espainiako Estatuak berretsitako tratatuetan eskatzen diren argitasun, aurreikusgarritasun, norainoko eta eskubide indibidualen babesaren estandarretara egokitu daitezen.

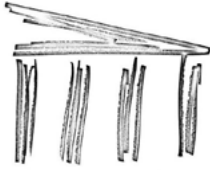
9. Protekzionismo korporatiboa desagerraraztea gomendatzen dugu. Era berean, estatu-mailako espioitza-gailuen eta gailu pribatuen erabilerari buruzko prebentzio-neurriak hartzea eskatzen duten Nazio Batuen Giza Eskubideetarako Goi Komisarioaren eskaerak txertatzea gomendatzen dugu, baita eskubideen babesean eragiten dituzten ondorio negatiboak kontutan hartuta, espioitza-teknologia horiek garatzeko eta banatzeko ardura duten enpresei erantzukizunak eskatzea ere.

AVOCAT.ES EUROPÉEN.NES DEMOCRATES
 PARÉZERËN DEMOKRAT YËN EWROPAYË
 AVRUPALI DEMOKRAT AVUKATLAR
 EUROPÄISCHE DEMOKRATISCHE RECHTSANWÄLT_INNEN
 ADVOCATS EUROPEUS DEMOCRATES
 ABOGADOS EUROPEOS DEMOCRATAS
 ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ
 AVVOCATI EUROPEI DEMOCRATICI
 EUROPESE DEMOKRATISCHE ADVOCATEN
 EUROPEAN DEMOCRATIC LAWYERS

ala Asociación Libre de Abogadas y Abogados

Advocats d'Osona per la
Defensa DDHH

Coordinadora de l'advocacia
de Catalunya

for Research & development

CELS
CENTRO DE ESTUDIOS
LEGALES Y SOCIALES

**CIVIL
LIBERTIES
UNION FOR
EUROPE**

European Association of Lawyers
for Democracy & Human Rights

juristas por el derecho a decidir
ERABAKIZALEAK
— legelari taldea —

Institut de Drets
Humans de Catalunya

Institut Internacional
per a l'Acció Noviolenta

Centro de Investigación Observatorio del
Sistema Penal y Derechos Humanos

